

● DELEGATSKA POTA

● ELIZABETA JUHAS-ZAVODNIK O DELU XXII. KONFERENCE DELEGACIJ ZA ZD

Vloge delegata se ne zavedamo dovolj

»Mislim, da smo delegati nekoliko preveč površni. Premalo preštudiramo gradivo. Ne poslušujemo se tudi strokovne pomoči, kadar ne razumemo vsega. Moje mnenje je, da se premalo zavedamo, kakšna je naša vloga — vloga delegata.«

Te kritične besede je v pogovoru, ki se je nanašal na delo XXII. konference delegacij za zbor združenega dela naše občinske skupščine, povedala Elizabeta Juhas-Zavodnik, predsednica te konference, sicer pa zaposlena v Gostinskem podjetju Figovec kot tajnica in kadrovska referentka.

XXII. konferenco delegacij

sestavljajo večinoma tozdi in poslovalnice, katerih delovne organizacije imajo sedež zunaj naše občine ali celo Ljubljane. »V trgovini ali mesnici navadno delata le dva človeka. Zato je delegatsko delo nekoliko oteženo. Ljudje se težko udeležujejo sestankov.«

Včasih kdo telefonira: »Ali naj zaprem trgovino ali naj ne pridem na sestanek konference,« razlaga Elizabeta Juhas-Zavodnik. »Zapreti trgovine seveda ne more. Zato pa toliko bolj pridno prihajajo na sestanke tisti, ki delajo v neposredni bližini, kot na primer delegat iz Jadranturista, Ljubljanskih mlekar, semenarne...«

Povedati je treba, da XXII. konferenco delegacij sestavljajo gostinski podjetji Figovec in Moste, skladišče Droge iz Portoroža, poslovalnica Cankarjeve založbe, drogerija Sanja, Cvetličarna Ljubljana, prodajalna Rožmarin, Semenarna Ljubljana, Komunalno podjetje — tozdi Živilski trgi, tržnica Moste, Mercator — Tehna — tozdi Čibes, Ferro-moto Maribor tozdi Kolesar, Jugotehnika — tozdi Trgovina, ABC Pomurka — delikatesa, Ljubljanske mlekarne — trgovina, prodajalna KKG Kočevje in mesnice Slovin Ljubljana — tozdi Ljutomerčan, Slovin Ljubljana — tozdi Ljutomer in KZ Postojna — tozdi Blagovni promet.

Kar zadeva gradivo, se tudi delegati XXII. konference pridružimo mnenju tistih, ki pravijo, da je le-to prezahtevno, težko razumljivo, zlasti kadar gre za številke ali za odloke, ki se spreminjajo, ker ni primerjave s prejšnjimi. Vendar pa menijo, da je v naši občini to še kar dobro urejeno. V drugih občinah so delegati še veliko na slabšem.

Ker sestavljajo to konferenco

● POSLOVANJE OZDVOV IZ GOSPODARSTVA NAŠE OBČINE V LETU 1982

Možnosti poslovanja se slabšajo

Na osnovi analize gospodarjenja in rezultatov v letu 1982 ugotavljamo, da so ozdi iz gospodarstva naše občine kljub zaostrenim razmeram gospodarjenja poslovali relativno ugodno, saj so dosegli za 1,6 % večji fizični obseg industrijske proizvodnje kot leto prej. Zaskrbljujoč pa je padec proizvodnje v drugi polovici leta 1982.

Kot glavni razlog zanj in torej za nedoseganje planirane proizvodnje navajajo ozdi v svojih poslovnih poročilih pomanjkanje reprodukcijskega materiala. Pri tem sta mišljena uvoženi reprodukcijski material, pri katerem se je možnost nabave v drugi polovici leta 1982 zaradi zmanjšane razpolaganja z devizami še poslabšala, in domači material, kjer so se zahteve po devizni participaciji večale skozi vse leto. Izhod iz te situacije so ozdi iskali v povečanju izvoza, v nadomeščanju zahodnih surovin s klirinškimi in domačimi, racionalnejšo izrabo surovin, preusmeritvijo na nove proizvodne programe ipd.

Gospodarstvo občine je v letu 1982 doseglo slabše poslovne rezultate kot v letu 1981, ki se ka-

žejo predvsem v nizki rasti dohodka, zmanjševanju akumulativne in reproduktivne sposobnosti, povečanju izgub in naraščanju kratkoročnega zadolževanja. Ozdi iz gospodarstva so ustvarili 63.830 milijonov din celotnega prihodka, ki je bil 29 % večji kot v letu 1981. Dohodek je zaradi visokega porasta porabljenih sredstev naraščal počasi, saj je celotni prihodek. V delitvi dohodka se je z resolucijskimi načeli uskladila skupna poraba, vse druge oblike porabe pa so presegle resolucijska določila.

V letu 1982 je bilo v gospodarstvu občine zaposlenih povprečno 25.317 delavcev. Zaposlenost v občini je bila v primeravi z letom 1981 nižja. Povprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega je znašal

14.461 din, kar je 24 % več kot so znašali obračunani mesečni čisti osebni dohodki v letu 1981. Kljub takšni rasti so bili realni osebni dohodki v letu 1982 nižji kot v letu 1981, saj je bila rast življenjskih stroškov po podatkih zavoda za statistiko višja za 30,1 %.

V letu 1982 je imelo gospodarstvo občine dve izgubi v skupni vrednosti 144.196 tisoč din. Večji del se nanaša na izgubo v Jugotekstil DO Julon, ki jo je imela že po zaključnem računu za leto 1980 in 1981.

Na osnovi gibanj v gospodarstvu konec leta 1982 in prvih treh mesecih leta 1983 ugotavljamo, da se možnosti poslovanja slabšajo in v letu 1983 ne moremo pričakovati vsaj tako ugodnih rezultatov kot v letu 1982.

JANKO KRAMŽAR

Elizabeta Juhas-Zavodnik, predsednica XXII. konference delegacij za zbor združenega dela naše občinske skupščine

delegacij manjše delovne organizacije, tozdi ali poslovalnice, je težko dobiti zadostno število ljudi, ki bi bili brez dodatnega usposabljanja sposobni opravljati delegatsko funkcijo. Tudi fluktuacija kadrov je v teh podjetjih precejšnja. Naša sogo-vornica pa je mnenja, da je biti delegat prav tako pomembno kot biti član delavskega sveta. Vendar pa za zdaj marsikje še ne mislijo tako.

D. J.

● SML — UPRAVA ZA INŠPEKCIJSKE SLUŽBE

Halo! 322-061

V poslovalnici Mercator — tozdi Golovec, Agrokombinatska ulica, so pomaranče prodajali po 61,10 din morali pa bi jih po 42,70 din; cvetačo so dobili po 45 in 50 dinarjev, pa so jo samo dražje prodajali; jajca so prodajali 4 din dražje, kot bi jih smeli. Pri več artiklih v prodaji cene sploh niso bile označene.

Inšpektor je mandatno kaznoval in o zadevi obvestil samoupravno delavsko kontrolo.

UIS MI 2-83

● Prodaja na kredit

Pri kontroli prodaje blaga na potrošniške kredite smo ugotovili, da prodajalci in kupci še vedno iščejo načine, kako obiti s razmeroma ostre pogoje, ki jih postavlja zvezni izvršni svet v uredbi o splošnih pogojih za potrošniške kredite, objavljene v Uradnem listu SFRJ št. 47/82 — konkretno določilo o obveznem 60—80 % gotovinskem pologu ob nakupu blaga na kredit.

Modna hiša — tozdi Prodajalna Ljubljana je sklenila pogodbo o nakupu in prodaji tekstilnega blaga s HP Kolinska prek zastopnika — predsednika OOS in na podlagi te pogodbe posameznim članom OOS Kolinska izdajala blago po izbiri, ki ga je kupec plačal v treh obrokih. Pri tem Modna hiša kupcu ni zaračunala obveznega 60 % gotovinskega pologa, poleg tega pa se ni prepirala o višini osebnih dohodkov, ki jih ima kupec, niti kupcu potrošniškega kredita ni pogojuila z izplačilno prepovedjo na osebni dohodek, kot to zahteva uredba.

Poleg tega je ugotovljeno, da Modna hiša Ljubljana zaračunava tem kupcem 3 % obresti, od katerih pa 2 % po pogodbi pripadajo odgovorni osebi pri kupcu, to je predsednici OOS HP Kolinska in se ji ta znesek priznava pri nakupu blaga na kredit v Modni hiši. V letu 1981 je predsednica OOS HP Kolinska tako priznala 23.313,85 dinarja, v letu 1982 pa 9.886,40 dinarja.

ANKA KOVAČIČ

● Uvoz in servisna služba

Zastopnik Husquarne je pri nas Emona — tozdi Globus, Šmartinska 130. V primeru posamičnega uvoza šivalnega stroja Intereurope je tudi prejela pripadajočo provizijo in mora zagotoviti servisno vzdrževanje stroja. Po pretečenem garancijskem roku je moral stroj v servis, pri čemer pa je servis posegel tudi v dele, ki so brezhibno delovali in nastale so trajne okvare. Ker je lastnik stroja po preizkusu tega ugotovil, da nekaterih operacij ne bo več opravljal, je zahteval zamenjavo stroja. Primer rešujejo v zastopstvu Emone, inšpektor pa je obvestil tudi samoupravno delavsko kontrolo, ki bo verjetno imela kaj reči svojemu serviserju v ulici Jana Husa.

UIS MI 3/83

● STANOVANJSKA GRADNJA

Sistemska kontrola cen

Tržna inšpekcija je minulo leto opravila sistemske kontrole cen v stanovanjski gradnji.

Cena kv. metra stanovanjske površine se ne oblikuje po določenih zakonih o temeljnih sistemah cen in družbeni kontroli cen, temveč nosilec investitorstva oblikuje cene v skladu z metodologijo za ugotavljanje stroškov in oblikovanje cen v stanovanjski graditvi, ki je del družbenega dogovora o oblikovanju cen v stanovanjski gradnji.

Nosilec investitorstva ZIGP Imos Ljubljana je predlagal komisiji za cene pri samoupravni stanovanjski skupnosti Ljubljana izhodiščne in končne prodajne cene za posamezne objekte v Soseski Fužine MS 4, 5. Komisija za cene je pregledala strukturo cen in jo potrdila, nosilec investitorstva pa jo je v imenu vseh udeležencev v usmerjeni stanovanjski graditvi poslal v potrditev skupnosti za cene mesta Ljubljane.

Pregledu strukture končne prodajne cene na kv. m stanovanjske površine posameznega objekta je pokazal, da je cena sestavljena iz

- končne gradbene cene
- stroškov zemljišč in urejanja
- drugih stroškov
- stroškov za gradnjo šole
- stroškov financiranja

Končna gradbena cena objekta je zračunana z ustrezno indeksacijo izhodiščne gradbene cene in ustrezne interpolacije indeksov v odvisnosti do časa graditve. Cene so oblikovane v skladu z metodologijo.

Stroški zemljišča in urejanja so sestavljeni iz stroškov urejanja stavbnega zemljišča in drugih stroškov urejanja, ki jih je imel Imos. Kar zadeva stroške urejanja stavbnih zemljišč, je aproksimativni izračun stroškov opravila Soseska, sedaj ZIL — tozdi Urejanje, ki opravlja tak izračun vsakih 6 mesecev. Ta izračun stroškov je potrdil izvršni svet občine Ljubljana Moste-Polje, ki je že prej sprejel sklepe, da se v stroške urejanja stavbnih zemljišč poleg očistene cene urejanja uporabne stanovanjske tlorisne površine upoštevajo tudi sorazmerni deli stroškov za Zaloško cesto, za dom občanov in gradnjo šole Š-1.

Komisija za cene je zahtevala, da skupnost za cene mesta Ljubljana posebej potrdi aproksimativni izračun stroškov za urejanje stavbnih zemljišč v višini 2.44,32 dinarjev — kv. m (očistene cene), vendar skupnost za cene tega ni potrdila, potrevala pa je končne prodajne cene objektov, v katerih so bili zajeti tudi stroški urejanja zemljišča v tej višini (npr. objekta B-28, 29 in 32). Iz navedenega je razvidno, da skupnost za cene ni uspeła obravnnavati navedenih stroškov vedno po istih kriterijih, saj je enkrat njihovo višino posredno potrdila, drugič pa izdala odločbo (15. 3. 1983), s katero teh stroškov ni potrdila.

Za nekatere objekte so bili navedeni stroški povečani še za 117,13 dinarjev — kv. m, in sicer zaradi stroškov individualne komunalne rabe (Elektro in PTT).

Iz navedenega lahko povzamemo:

— ali naj se stroški urejanja stavbnega zemljišča potrdijo posebej ali v sklopu celotne končne cene. V tem drugem primeru pa ti stroški niso neposredno razvidni, ker je prikaz posameznih stroškov prilagojen določilom 11. člena družbenega dogovora, kar je oteževalo delo tudi skupnosti za cene.

— v stroških urejanja so zajeti tudi stroški za Zaloško cesto, dom občanov in gradnjo šole Š-1, kar ni v skladu z družbenim dogovorom — višina stroškov sproksimativni višini, ki jo dvakrat letno izdelava zavod za izgradnjo Ljubljane, tozdi Urejanje in njihovo povečanje se ne ujema s tekočo politiko cen, katero narekuje na osnovi skupno dogovorjenih norm izvršni svet skupščine mesta Ljubljane oziroma z okvirnim programom premika cen v letu 1982.

Drugi stroški zajemajo stroške projektne dokumentacije, službene stanovanja, hišne samouprave, vrednotenja dokumentacije, odobritve tehnične dokumentacije, tehničnega nadzora, geodetskega dela, stroške operativne koordinacije, stroške odbora za graditev in stroške prodaje. Stroški so dokumentirani.

Stroški za gradnjo šole Š-1 so vkalkulirani v končno prodajno ceno v višini 317,14 dinarjev — kv. m, in sicer na osnovi sklepa izvršnega sveta za gradnjo soseske MS 4,5 Fužine. To je v nasprotju z določili družbenega dogovora.

Stroški financiranja zajemajo le stroške financiranja objekta ne pa tudi stroške financiranja urejanja, čeprav je nosilec investitorstva v začetku poskusal uveljaviti tudi te stroške, vendar jih komisija za cene ni sprejela.

Stroški financiranja urejanja stavbnih zemljišč se pojavljajo le kot strošek nosilca investitorstva, ki je dejansko založil sredstva za plačilo prispevka za urejanje stavbnih zemljišč, kar kot zakonsko obveznost plačuje nosilec investitorstva pooblaščen organizaciji. Prav zaradi tega pa ti stroški (obresti) ne morejo biti element cene urejanja stavbnih zemljišč niti element katerega koli drugega dela cene.

NIVES TOMC
UIS — MI 1-83

● IZ POBRATENE BILECE

V 6. številki Nsk smo že objavili, da je delovna organizacija Trgoprom — tozdi Maloprodaja pred kratkim v Bileci odprla sodobno Modno hišo. To pot objavljamo detajl iz notranjosti nove Modne hiše v Bileci: oddelek z oblačili (Slikal R. GRAHOVAC)

● Desetletno redno sodelovanje

»Sodelovanje redakcij Bileških novosti iz Naše skupnosti presega ozke okvire izmenjav poklicnih izkušenj in vedno bolj izraža tendence sodelovanja dveh okolij, ki jih povezujejo skupne potrebe, skupni interesi in cilji.« Tako se začena informacija, ki smo jo pred kratkim prejeli iz Bilece. Da! Pravzaprav smo nekaj podobnega vsa leta čutili tudi sami, pa tega morda v naglici dneva nismo zapisali.

Dobrih deset let že traja to sodelovanje. Prek osebnega poznanstva obeh urednikov se je stvar razrasla v skorajda redno obravnavo »njihovi« in »naših« tem obeh okolij in redakcij; gospodarski in družbenopolitični delavci obeh občin so navezali redne stike, mladi obeh občin skupaj sodelujejo na zveznih, republiških in lokalnih delovnih akcijah v SR BiH in SR Sloveniji....

Glasili obeh občin prihajata v zadostnem številu na sedeže družbenopolitičnih organizacij, občinskih skupščin in večjih delovnih kolektivov. Objavljeni prispevki iz bratskih občin se nanašajo na njih družbenopolitično, gospodarsko, kulturno in športno življenje, posebni članki so posvečeni razvoju večjih delovnih organizacij pa prazničnim oblikam, umetniški priloga Nsk 25. MAJ objavlja tudi prispevke učenecv iz bileških šol.

Vse to in še kaj prispeva h krepitvi skupnosti, bratstvu in enotnosti narodov in narodnosti naše domovine, izhajajoč iz tradicij predvojnega delavskega revolucionarnega boja in NOB ter prenašajoč te tradicije na mlade, kar vse prerasča v tvorno zblizevanje in povezovanje delovnih ljudi in občanov na skupnih osnovah graditve naše samoupravne skupnosti.

Iz občin ljubljanske regije

Kisla barjanska zemlja velja za ne posebno rodovitno, vendar so izkušnje pokazale, da lahko na njej dokaj dobro uspeva precej vrtnin. Da bi na Barju poslej rastle več koristnega, je Kmetijska zadruga Ljubljana za letošnja pripravila akcijo, namenjeno vsem Ljubljancem. Kdor želi, si lahko omisli na Barju svoj vrt. Del pridelka bo moral obvezno prodati zadrugi, del pa bo lahko obdržal zase. Izbira vrtnin seveda ne bo odvisna le od okusa pridelovalcev, temveč predvsem od potreb tržišča; da pa bo pridelok boljši, se bodo trudili tudi kmetijski pospeševalci.

V Grosupljem so leta 1980 zgradili prvo napravo za čiščenje odpadnih voda. Naprava ima precejšnje zmogljivosti, predvideno pa je bilo, da bodo v drugi fazi gradnje še podvojene. Čiščenje je kvalitetno, saj naprava odstrani 96 odstotkov vse umazanije v odpadnih vodah. Vendar ima čistilna naprava tudi »pomanjkljivosti« — čisti seveda le tisto vodo, ki teče skozi njo. Tu pa je problem. Ko so jo gradili, so Grosupelčani nekoliko »odložili« gradnjo kanalov. In tako se večina kanalizacije še vedno steka naravnost v potok. Skrb za čisto okolje je ostala torej le na pol uresničena, učinek pa je — še mnogo manjši.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Kadar inovatorji prejemajo za služenje nagrade za svoje delo, zavistneži radi pozabijo, da so inovacije pomembne in koristne za celoten delovni kolektiv. Zato je dobro vedeti, kolikšna je njihova resnična vrednost, koliko prispevajo k dohodku. V kranjski Savi se lahko z rezultati kar pohvalijo. Lani so jim samo inovacije prinesle 48.936 milijonov din ali 2,5 odstotka celotnega ustvarjenega dohodka delovne organizacije. Vsak zaposleni je prejel skoraj 6 tisočakov osebnega dohodka iz teh sredstev. Če pa bi šli še denar, ki je bil iz teh sredstev namenjen za sklad skupne porabe, je vsak zaposleni samo z lani uporabljenimi inovacijami pridobil blizu 7 tisoč din.

Zamisel, da bi se Izolirka in Termika združili, je stara že več let, zdaj pa se približuje uresničitvi. Težnje po združevanju v težkih gospodarskih razmerah naraščajo, saj imajo velike in močne delovne organizacije praviloma več možnosti za uspešno gospodarjenje — seveda le v primeru, če združevanje prinaša tudi organizacijske spremembe. V Izolirki si od združitve obetajo lažji prodor na tuja tržišča, saj so jih dosedaj pri tem večkrat ovirale premajhne zmogljivosti. Povečala bi se tudi udeležba na domačem tržišču, z združenimi močmi in znanjem pa bi lahko tudi razširili svojo ponudbo izolacijskih materialov.